

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
Кафедра початкової освіти

Назва курсу	Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» з навчальною практикою
Викладачі	Мелаш Валентина Дмитрівна
Профайл викладачів	http://inst.mdpu.org.ua/navchalno-naukovij-institut-sotsial/1kafedra-pochatkovoyi-osvity/sklad-kafedry-pochatkovoyi-osvity/melash-valenty-na-dmytrivna/
Контактний тел.	097-416-72-79
E-mail:	vmelash2018@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=877 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=996
Консультації	Онлайн-консультації: обговорення завдань із дисципліни, затвердження тем для самостійного вивчення, обговорення їх специфіки

1. Анотація до курсу

Предметом вивчення освітньої компоненти «Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» з навчальною практикою є процес формування природознавчих, суспільствознавчих уявлень та понять в початковій школі. В межах навчального курсу здобувачі вищої освіти ознайомлюються з теоретичними та практичними основами навчальної дисципліни інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

2. Мета та завдання курсу

Метою викладання освітньої компоненти є професійна підготовка вчителів початкових класів, здатних відповідно до вимог сучасного Державного стандарту початкової школи на високому науковому та методичному рівні викладати інтегрований курс «Я досліджую світ», знайомити учнів з навколишнім світом, формувати мислення дитини і необхідні уміння та навички оволодіння інтегрованим курсом «Я досліджую світ». **Основними завданням** вивчення є мотивація

здобувачів вищої освіти до навчання і оволодіння сучасними знаннями природничої, громадянської та історичної освітніх галузей в початковій школі.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

Загальні компетентності

- ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4.** Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 6.** Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 11.** Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності спеціальності

- ФК 4.** Здатність здійснювати навчання та виховання учнів відповідно до психолого-педагогічних закономірностей і принципів.
- ФК 7.** Здатність використовувати досягнення психолого-педагогічної науки та практики у власній діяльності.
- ФК 8.** Здатність до моделювання навчально-виховного процесу у загальноосвітньому навчальному закладі (в т. ч. й інклюзивному), методів планування навчально-виховного процесу у ЗЗСО.
- ФК 21.** Здатність до використання у освітньому процесі методик навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
- ФК 24.** Здатність до створення здоров'язбережувального освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів
- ФК 25.** Здатність до врахування при створенні освітнього середовища індивідуальних потреб учнів, в тому числі обдарованих дітей, дітей, які мають особливі освітні потреби.

3. Формат курсу

В межах курсу здобувачі вищої освіти вивчають історію розвитку методики викладання природничо-суспільствознавчих дисциплін в початковій школі, сучасні програми з інтегрованого курсу «Я досліджую світ», процес формування та розвиток природознавчих та суспільствознавчих уявлень та понять в початковій школі, матеріальну базу викладання курсу, засоби, методи та методичні прийоми, форми організації навчання, методика навчання основам екологічних знань в початкових класах. Дисципліна викладається у формі лекційних та практичних занять.

4. Результати навчання

ПРН 4. Використовувати новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання.

ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички в професійно-педагогічній діяльності.

ПРН 13. Пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел та ефективного використання на практиці різних теорій в області комунікації.

ПРН 16. Володіти новими інноваційними технологіями у професійній сфері.

ПРН 28. Здатність організувати та залучати учасників освітнього процесу до створення здоров'язбережувального освітнього середовища, середовища, яке зорієнтоване на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Всього годин / кредитів ЄКТС	Лекції	практичні заняття	самостійна робота	Форма підсумкового контролю
К-сть годин	120 -	М.1 – 30 М.2 – 0 навчальна практика «Навчальна практика з основ природознавства» М.3 – 16	30 20	60 40	Іспит (письмовий)
	90		14	60	
Всього	210 г. /7 не врах навч. практику	46	44	120	

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий\вибірковий
2021	2	Початкова освіта	1(3) СТН	О

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Здобувачі вищої освіти отримують додаткову інформацію з курсу за допомогою використання мультимедійного обладнання – перегляду презентацій, відеоматеріалів.

8. Політика курсу

Під час практичних занять здобувачі вищої освіти мають змогу здобути знання про історію розвитку методики викладання природничо-суспільствознавчих дисциплін; навички формування уявлень та понять з природничої, громадянської та історичної освітніх галузей в початковій школі; відбору засобів підготовки вчителя до уроку інтегрованого курсу «Я досліджую світ», планування екскурсії, як форми ознайомлення учнів початкової школи з природою, використання сучасних методів і методичних прийомів навчання на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

9. Структура освітньої компоненти

М. 1. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ГАЛУЗІ

	денна форма						Заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	п	лаб	Інд	с.р.		л	п	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Тема 1. Історія методики вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі	10	2	2			6					
Тема 2. Теоретичні питання методики навчання природничої освітньої галузі в школі	10	2	2			6					
Тема 3. Сучасні програми з інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	10	2	2			6					
Тема 4. Формування та розвиток природничих	12	4	2			6					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
<p>Тема 1. Навчально-дослідна ділянка початкових класів.</p> <p>1.Екологічний підхід до вирощування рослин.</p> <p>2.Екологічні умови використання ґрунту та проведення агротехнічних заходів.</p> <p>3.Проведення дослідів та спостережень за рослинами</p>	9	-	2			7				
<p>Тема 2. Екологічні умови вирощування рослин на навчально-дослідній ділянці та на квітнику.</p> <p>1.Основні екологічні фактори життєдіяльності рослин.</p> <p>2.Сезонні роботи на ділянці та на квітнику.</p> <p>3.Проведення фенологічних спостережень.</p> <p>4.Методика ознайомлення учнів з ростом та розвитком рослин на ділянці</p>	9	-	2			7				
<p>Тема 3. Особливості складу польових та овочевих рослин на</p>	11	-	4			7				

<p>пришкільній ділянці початкових класів. 1.Морфологічні та біологічні ознаки, сорти. 2.Методика ознайомлення учнів з цими рослинами</p>										
<p>Тема 4.Квіти в школі. 1.Морфологічні та біологічні ознаки, особливості вирощування та догляду. 2.Екологічні фактори життєдіяльності кімнатних рослин. 3.Валеологічні параметри створення середовища, що сприяє екології людини за допомогою квітів.</p>	11	-	4			7				
<p>Тема 5. Плодові рослини як приклад штучної екологічної системи. 1. Морфологічні та біологічні ознаки, сорти. 2.Екологічний підхід до вирощування плодових дерев та кущів, особливості агротехніки. 3.Екскурсія</p>	10	-	4			6				

до НДІ зрошувального садівництва.										
Тема 6. Декоративні дерева та кущі півдня України. 1. Екологічні системи – ліс та парк. Морфологічні та біологічні ознаки рослин. 2. Взаємозв'язки рослин в екологічній системі. 3. Фенологічні спостереження за деревами та кущами. Екскурсія до парку.	10	-	4			6				
Разом за модуль 3	60		20			40				

М. 3 МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ

1	денна форма						Заочна форма			
	усього	у тому числі					усього	у тому числі		
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	П	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Тема 1. Методика викладання громадянської та історичної освітніх галузей, як педагогічна дисципліна	14	2	2			10				
Тема 2. Зміст курсу «Я досліджую світ» у сучасній початковій школі	14	2	2			10				

Тема 3. Система знань і умінь у шкільному курсі «Я досліджую світ»	14	2	2			10			
Тема 4. Характеристика методів викладання громадянської та історичної освітніх галузей	14	2	2			10			
Тема 5. Форми вивчення громадянської та історичної освітніх галузей	18	4	4			10			
Тема 6. Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу «Я досліджую світ» інноваційний підхід до викладання курсу.	16	4	2			10			
Всього за М. 3	90	16	14			60			

10. Теми лекцій

М. 1. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

№ з/п	Назва теми лекції та питання, що вивчаються	Кількість годин
1.	Історія методики вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі 1. Історичні та економічні умови, які сприяли введенню природничої освітньої галузі в початкову школу. 2. Етапи формування методики викладання природничої освітньої галузі, наступність у наукових розробках вчених-методистів. 3. Наукові праці В.Ф.Зуєва, О.Я. Герда та інших вчених-методистів.	2

2.	<p>Теоретичні питання методики навчання природничої освітньої галузі в школі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасне розвивальне навчання природничої освітньої галузі в початковій школі. 2. Наступність природничо-наукової освіти в системі «дошкільний заклад – початкова школа». 3. Природа рідного краю – об’єкт для формування екологічної культури учня початкових класів. 	2
3.	<p>Сучасні програми з інтегрованого курсу «Я досліджую світ»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз сучасних програм з природничої освітньої галузі для початкової школи. 2. Значення спадщини вчених-методистів для створення сучасних програм з природничої освітньої галузі. 3. Відтворення народної педагогіки в сучасних програмах з вивчення природи. 	2
4.	<p>Формування та розвиток природничих уявлень та понять в початковій школі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика уявлень та понять, які формуються згідно з програмою «Природознавство». 2. Погляди вчених на формування уявлень та понять природничого змісту в початковій школі. 3. Природничі уявлення та поняття найбільш притаманні для українського менталітету. 	2
5.	<p>Матеріальна база вивчення освітньої галузі «Природознавство»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення пришкільної ділянки школи. 2. Куточок живої природи в кабінеті початкових класів. 3. Організація екологічної стежини. 	4
6.	<p>Засоби навчання природничої освітньої галузі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні засоби навчання відповідно інтегрованого курсу «Я досліджую світ» 2. Особливості використання засобів навчання залежно від класу початкової школи. 3. Вчені-методисти, які розробляли засоби навчання. Матеріальна база вивчення природничої освітньої галузі. 	2
7.	<p>Методи та методичні прийоми навчання природничої освітньої галузі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Активні методи та методичні прийоми в 1 та 2 класах на уроках курсу «Я досліджую світ». 2. Методи та методичні прийоми придатні для розвитку мислення дітей на уроках природознавчим змістом 	2
8	<p>Форми організації навчання в початковій школі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Урок основна форма навчання. 2. Творча діяльність у процесі навчання природничої освітньої галузі початковій школі. 	4

	3. Методика закріплення у процесі засвоєння знань на уроках «Я досліджую світ».	
9	Експерсії з природничої освітньої галузі 1. Особливості планування експерсій відповідно до природничої освітньої галузі, їх тематика та методика проведення. 2. Краєзнавчий принцип в організації проведення експерсій.	4
10	Особливості вивчення природничої освітньої галузі 1. Особливості ознайомлення з навколишнім світом учнів 1 кл. відповідно до програми «Я досліджую світ». 2. Особливості ознайомлення з навколишнім світом учнів 2 кл. відповідно до програми «Природознавство». 3. Наступність ознайомлення з природою в дошкільних закладах та в початковій школі.	2
11	Методика навчання основам екологічних знань в початковій школі 1. Сучасний стан екологічної освіти в початковій школі відповідно до програми «Я досліджую світ». 2. Методи та форми навчання основам екологічних знань відповідно до віку учнів початкової школи. 3. Створення екологічного кабінету в початковій школі.	4
Всього за М. 1		30

М. 3. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ

№ з/п	Назва теми лекції та питання, що вивчаються	Кількість годин
1	Методика викладання громадянської та історичної освітніх галузей як педагогічна дисципліна 1. Предмет і завдання дисципліни. 2. Методи дослідження громадянської та історичної освітніх галузей.	2
2	Зміст інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у сучасній початковій школі 1. Мета та завдання громадянської та історичної освітніх галузей. 2. Мета та завдання інтегрованого курсу «Я досліджую світ». 3. Принципи побудови інтегрованого курсу «Я досліджую світ».	2
3	Система знань і умінь у інтегрованого курсу «Я досліджую світ» 1. Види уявлень та понять у курсі «Я досліджую світ». 2. Методика формування уявлень та понять у курсі «Я досліджую світ».	2

	3. Методика формування вмінь у курсі «Я досліджую світ».	
4	Характеристика методів викладання громадянської та історичної освітніх галузей 1. Класифікація методів. 2. Наочні методи викладання громадянської та історичної освітніх галузей 3. Словесні методи викладання громадянської та історичної освітніх галузей. 3.1. Розповідь. 3.2. Робота з текстами книг. 3.3. Бесіда. 4. Практичні методи викладання громадянської та історичної освітніх галузей 4.1. Вправи. 4.2. Дидактична гра природничо-соціального змісту.	2
5	Форми вивчення громадянської та історичної освітніх галузей 1. Урок – основна форма вивчення курсу «Я досліджую світ» 2. Класифікація уроків у курсі «Я досліджую світ». 3. Особливості проведення нетрадиційних уроків у курсі «Я досліджую світ». 4. Позаурочні форми роботи. 5. Позакласна робота	4
6	Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу «Я досліджую світ» інноваційний підхід до викладання курсу. 1. Мета сучасної екологічної освіти 2. Еколого-педагогічна діяльність сучасного вчителя 3. Форми та методи екологічного виховання молодших школярів.	4
Всього за М. 3		16
Всього М.1, 3		46

11. Теми практичних занять

М. 1. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ГАЛУЗІ

	Назва теми та питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1	Вчені – засновники методики вивчення природознавства. 1. Аналіз вкладу вчених в розвиток методики вивчення природничої освітньої галузі. 2. Основні історичні етапи вивчення природничої освітньої галузі	Усне опитування, поточне тестування	2

2	Особливості вивчення природничої галузі в початкових класах 1. Аналіз сучасних програм з 2. Аналіз підручників	Усне опитування, поточне тестування	2
3	Формування уявлень та понять з природничої освітньої галузі 1. Суть поняття як форми знань. 2. Формування понять на	Усне опитування, поточне тестування	2
4	Застосування засобів навчання при вивченні природничої освітньої галузі 1. Перелік засобів навчання для вчителя та учнів. 2. Перелік засобів навчання згідно з програмами.	Усне опитування, поточне тестування	2
5	Словесний метод при вивченні природничої освітньої галузі 1. Використання бесіди при вивченні природничої освітньої галузі 2. Використання розповіді при вивченні природничої освітньої галузі.	Усне опитування, поточне тестування	2
6	Практичний метод при вивченні природничої освітньої галузі. 1. Спостереження об'єктів та явищ в природі. 2. Природничі дослідження 3. Формування уявлень та понять під час проведення спостережень та дослідів.	Усне опитування, поточне тестування	2
7	Наочний метод вивчення природничої освітньої галузі. 1. Особливості роботи з підручником та зошитом з курсу «Я досліджую світ» 2. Особливості роботи з географічним атласом.	Усне опитування, поточне тестування	2
8	Урок – основна форма організації вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі 1. Особливості предметного уроку. 2. Складання конспекту предметного уроку	Усне опитування, поточне тестування	2
9	Підготовка вчителя до уроку курсу «Я досліджую світ» 1. Методичні особливості складання розгорнутого плану та конспекту пояснення. 2. Організація основної частини уроку.	Усне опитування, поточне тестування	2
10	Методичний підхід до проведення різних типів уроків 1. Складання плану-конспекту предметного уроку.	Усне опитування, поточне тестування	2

	2.Складання плану-конспекту уроку формування умінь та навичок.		
11	Екскурсія як форма ознайомлення учнів початкової школи з природою 1.Проаналізуйте програми з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» 2.Складіть дидактичну карту самостійних робіт на екоекскурсії. Тема «Біологічне угруповання лісу». 3.Запишіть методику ведення польового щоденника. 4.Запишіть схему аналізу плану екскурсії.	Усне опитування, поточне тестування	2
12	Особливості навчання природничої освітньої галузі 1. Класифікація активних методів навчання. 2. Розробка експерименту по агроекології. 3.Розробка плану моніторингу з екології тварин. 4. Розробка проєкту по екології людини «Квартира як екосистема». 5. Складання наукової доповіді.	Усне опитування, поточне тестування	4
13	Формування екологічної культури учнів початкової школи 1.Проаналізуйте пояснювальну записку програми інтегрованого курсу «Я досліджую світ» 2.Проаналізуйте пояснювальну записку та програму факультативу «Екологія для початкової школи» 3.Проаналізуйте програму факультативу «Екологія для початкової школи».	Усне опитування, поточне тестування	4
	Всього за М. 1		30

М. 2. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З ОСНОВ ПРИРОДОЗНАВСТВА

	Назва теми та питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1	Навчально-дослідна ділянка початкових класів. 1.Екологічний підхід до вирощування рослин. 2.Екологічні умови використання ґрунту та проведення агротехнічних заходів. 3.Проведення дослідів та спостережень за рослинами	Усне опитування, поточне тестування	2

2	<p>Екологічні умови вирощування рослин на навчально-дослідній ділянці та на квітнику.</p> <p>1.Основні екологічні фактори життєдіяльності рослин.</p> <p>2.Сезонні роботи на ділянці та на квітнику.</p> <p>3.Проведення фенологічних спостережень.</p> <p>4.Методика ознайомлення учнів з ростом та розвитком рослин на ділянці</p>	Усне опитування, поточне тестування	2
3	<p>Особливості складу польових та овочевих рослин на пришкольній ділянці початкових класів.</p> <p>1. Морфологічні та біологічні ознаки, сорти.</p> <p>2. Методика ознайомлення учнів з цими рослинами</p>	Усне опитування, поточне тестування	4
4	<p>Квіти в школі.</p> <p>1.Морфологічні та біологічні ознаки, особливості вирощування та догляду.</p> <p>2.Екологічні фактори життєдіяльності кімнатних рослин.</p> <p>3.Медичні параметри та створення середовища, що сприяє екології людини за допомогою квітів.</p>	Усне опитування, поточне тестування	4
5	<p>Плодові рослини як приклад штучної екологічної системи.</p> <p>1. Морфологічні та біологічні ознаки, сорти.</p> <p>2.Екологічний підхід до вирощування плодових дерев та кущів, особливості агротехніки.</p> <p>3.Екскурсія до НДІ зрошувального садівництва.</p>	Усне опитування, поточне тестування	4
6	<p>Декоративні дерева та кущі півдня України.</p> <p>1.Екологічні системи – ліс та парк. Морфологічні та біологічні ознаки рослин.</p> <p>2.Взаємозв'язки рослин в екологічній системі.</p> <p>3.Фенологічні спостереження за деревами та кущами. Екскурсія до парку.</p>	Усне опитування, поточне тестування	4
Всього за М. 2			20

М. 3. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ

	Назва теми та питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість Годин
1	Методика вивчення громадянської та історичної освітніх галузей, як педагогічна дисципліна 1. Основні вимоги до вивчення галузей 2. Основні соціальні і життєві компетенції сучасного школяра початкової школи. 3. Основні змістові лінії навчального курсу «Я досліджую світ».	Усне опитування, поточне тестування	2
2	Зміст громадянської освіти в сучасних програмах. 1. Завдання розвиваючого аспекта курсу «Я досліджую світ». 2. Завдання виховного аспекту. 3. Передумови створення курсу «Я досліджую світ».	Усне опитування, поточне тестування	2
3	Методика використання словесного методу навчання в методиці вивчення громадянської та історичної освітніх галузей 1. Використання оповідання на уроках «Я досліджую світ». 2. Аналіз текстового компоненту підручника з курсу «Я досліджую світ». 3. Використання пояснень на уроках курсу «Я у світі». 4. Технологія складання планів-конспектів з інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	Усне опитування, поточне тестування	4
4.	Методика проведення інтегрованих уроків з курсу «Я досліджую світ» 1. Доцільність інтегрованих курсів 2. Інтеграція інтегрованого курсу «Я досліджую світ» з іншими предметами 3. Складання таблиці «Інтеграція міжпредметних знань» навколо поняття «дослідження» за схемою. 4. Складання плану -конспекту інтегрованого уроку з курсу на тему «Уникнення конфліктів з іншими людьми» та «Співробітництво людей у питаннях збереження природи і життя».	Усне опитування, поточне тестування	4

5/	Екологічна освіта молодших школярів на інтегрованого курсу «Я досліджую світ» Інноваційний підхід до викладання 1. Методика використання технологій проектування. 2. Методика еколого-психологічних тренінгів	Усне опитування, поточне тестування	2
	Всього М. 3		14
	Всього за М.1, 3		44

12. Теми для самостійного опрацювання
М. 1. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ГАЛУЗІ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Історія методики вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі	6
2	Теоретичні питання методики навчання природничої освітньої галузі	6
3	Сучасні програми з інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	6
4	Формування та розвиток природничих уявлень та понять в початковій школі	6
5	Матеріальна база вивчення природничої освітньої галузі	6
6	Засоби навчання природничої освітньої галузі	6
7	Методи та методичні прийоми навчання природничої освітньої галузі в початковій школі	6
8	Форми організації навчання в початковій школі	6
9	Експерсії з природничої освітньої галузі	2
10	Особливості вивчення природничої освітньої галузі	5
11	Методика навчання основам екологічних знань в початковій школі	5
	Всього за М 1	60

М. 2. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З ОСНОВ ПРИРОДОЗНАВСТВА

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Фенологічні спостереження за польовими та овочевими культурами на дослідній ділянці агробіологічного комплексу	7
2	Фенологічні спостереження за деревами та кущами під час експерсії до міського парку	7

3	Планування квітника на пришкольній ділянці початкових класів, складання переліку декоративних квітів.	7
4	Планування квітника на пришкольній ділянці початкових класів, складання переліку декоративних квітів.	7
5	Складання переліку кімнатних рослин для кутка живої природи, кабінету	6
6	Сучасні технології формування екологічної культури молодших школярів	6
Всього за М 2		40

М. 3. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Методика викладання громадянської та історичної освітніх галузей	10
2	Зміст курсу «Я досліджую світ» у сучасній початковій школі	10
3	Система знань і умінь у шкільному курсі «Я досліджую світ»	10
4	Характеристика методів викладання громадянської та історичної освітніх галузей	10
5	Форми вивчення громадянської та історичної освітніх галузей	10
6	Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу «Я досліджую світі» інноваційний підхід до викладання курсу.	10
Всього за М. 3		60
Всього за М.1,3		120

13. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни «Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» є сумою балів за виконання практичних завдань та підсумкового модульного контролю. Впродовж семестру здобувач вищої освіти за поточний контроль отримує – 40 балів та під час складання періодичних контрольних робіт – 60 балів. Самостійно підготовлені теми або розв'язані окремі пізнавальні завдання, що винесені для самостійного опрацювання здобувачами вищої освіти, оцінюються як частина теми практичного заняття.

Впродовж семестру здобувач вищої освіти за поточний контроль отримує – 40 балів та під час складання 2-х модулів – 60 балів, загалом – 100 балів.

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://drive.google.com/file/d/1HWL9vuhcizztkaC6wgF-zXhr43uGR1W0/view> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» (протокол №5 від 24.10.2019 р.) <https://drive.google.com/file/d/1BDRNtAJupqmHkldtICJTkvL-LNTIjWRX/view.1>.

В рамках даного освітнього компоненту передбачена процедура визнання результатів навчання, які здобувач вищої освіти набув шляхом неформальної освіти і демонструє для визнання у процесі опанування даної освітньої програми. Процедура визнання здійснюється згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького https://drive.google.com/file/d/14KeC_yldBuss-N0Q60DqWdwy9We1_uV4/view та шляхом визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, що регламентуються документом «Положенням про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» (від 28.08.2020 р., протокол №1) https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view та «Положенням про перезарахування освітніх компонентів та визначення академічної різниці у МДПУ імені Богдана Хмельницького» (протокол №1 від 28.08.2020 р.) <https://drive.google.com/file/d/1evp2PeqJTVk71ZSIWT9TgeGfyOU7hwSQ/view>

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Робота на практичному занятті Самостійна робота Усна відповідь, тестування, виконання ситуаційних завдань та вправ	5- здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями 4- здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач вищої освіти здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти

	<p>причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями</p> <p>3- здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>2- здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки</p>
<p>Складання конспекту, тестів для поточної роботи</p>	<p>– 5 балів – здобувач вищої освіти глибоко проробив роботу вченого, здійснив широкий аналіз зазначеної проблеми, вірно відображено ідею автора та основні моменти книги (монографії, статті), а також відобразив у рецензії власне відношення до проблеми і до роботи в цілому; склав 10 тестових завдань;</p> <p>– 4 бали – здобувач вищої освіти глибоко проробив роботу вченого, здійснив широкий аналіз зазначеної проблеми, вірно відображено ідею автора та основні моменти книги (монографії, статті), склав 10 тестових завдань;</p> <p>– 3 бали – здобувач вищої освіти глибоко проробив роботу вченого, здійснив широкий аналіз зазначеної проблеми, вірно відображено ідею автора та основні моменти книги (монографії, статті), але у рецензії не відображено власне відношення до проблеми і до роботи в цілому, склав менше ніж 10 тестових завдань;</p> <p>– 2 бали – спостерігаються суттєві помилки, здобувач вищої освіти не достатньо продемонстрував знання наукової праці вченого, не склав 10 тестових завдань;</p>
<p>Творчі завдання</p>	<p>– 5 балів – творчі завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми,</p> <p>– 4 бали – творчі завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті,</p> <p>– 3 бали – творчі завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті,</p>

	– 2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат.
Компетентнісно-орієнтовні завдання (презентація тощо).	– 5 балів – презентація містить не менш ніж 15 слайдів, зміст слайдів відповідає темі лекцій, фон та текст – зручні для сприйняття, наявність схем, таблиці, смарт-об’єктів, малюнків, фото тощо; – 4 бали – презентація містить не менш ніж 12 слайдів, зміст слайдів відповідає темі лекцій, фон та текст – зручні для сприйняття, наявність схем, таблиці, смарт-об’єктів, малюнків, фото тощо; – 3 бали – презентація містить 10 і меншу кількість слайдів, текст та фон заважають сприймати інформацію, недостатня кількість демонстраційного матеріалу (таблиці, діаграми, схеми, малюнки тощо), – 2 бали – зміст презентації не відповідає темі, візуально не сприймається, плагіат

1. Система оцінювання компетенцій здобувачів вищої освіти є стимулюючою, заохочувальною, максимально об’єктивною, простою з чіткими критеріями оцінювання.

2. Національна оцінна шкала є чотирьохбальною для оцінювання результатів іспитів. Основним видом контролю знань, умінь, навичок та способів їх застосування є поточний контроль для якого використовується національна оцінна шкала «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» з відповідними до неї балами, тобто числами «5», «4», «3», «2». Ці бали виставляються за кожне практичне заняття в академічний журнал.

4. Всі види діяльності на практичному (семінарському) занятті, в тому числі і за виконану самостійну роботу, оцінюються оцінками «5», «4», «3», «2», які заносяться в академічний журнал.

Самостійно підготовлені теми або розв’язані окремі пізнавальні завдання, що винесені для самостійного опрацювання студентами, оцінюються як частина теми практичного (семінарського) заняття.

На практичному занятті здобувач вищої освіти може отримати декілька оцінок за різні види діяльності за чотирьохбальною шкалою від «відмінно» до «незадовільно», але в балах «5», «4», «3», «2». Бали періодичної контрольної роботи, яка може проводитись за рік або семестр чотири, два або один раз, виставляються відповідно максимум 25, 50 і 100 балів за одну контрольну.

Наприклад, періодичний контроль, який проводиться двічі в семестрі, є сумою балів (середньозважена оцінка) поточного контролю і балів за контрольну роботу за такою формулою: $S_1 = X_0 + X_1 = 4 + 18 = 22(б)$,

Де S_1 – сума балів за перший періодичний контроль, X_0 – середньозважене балів за всі теми, включаючи теми і питання винесені на самостійну роботу, що передують першому періодичному контролю; X_1 – бали першої періодичної контрольної роботи.

Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки однієї контрольної роботи протягом тижня після її написання.

Підсумкова оцінка складається із суми балів за періодичні контрольні роботи за формулою: $S = S_1 + S_2$

Максимальна сума (S) дорівнює 100 балам.

Підсумковий контроль вивчення дисципліни є іспит.

За правилом округлення це 74 бали, що відповідає національній оцінці «добре».

Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати всі пропущені лабораторні, практичні або семінарські заняття і не мати за них незадовільних оцінок.

Невідпрацьовані заняття є підставою для недопущення здобувача вищої освіти до підсумкового контролю як такого, що не виконав навчальний план.

ІСПИТ (100 балів)

Кожний білет екзамену з «Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» містить три теоретичні питання відповідно до блоків (по 10 б.): М.1. Методика вивчення природничої освітньої галузі, М. 2. Навчальна практика з основ природознавства, М.3 Методика вивчення громадянської та історичної освітніх галузей, 20 суджень (по 1 б.) та 50 тестів (по 1 б.).

Підсумкова оцінка виставляється за результатами суми балів набраних за відповіді на кожне теоретичне питання екзаменаційного білету та балів за відповідь на тестові завдання. Таким чином, найбільшу кількість балів, яку може набрати здобувач вищої освіти при виконанні завдання екзаменаційного білету з «Методика навчання навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ», – 100 балів. Теоретичні питання оцінюються по 10 балів кожне, на які студент має дати розгорнуті відповіді.

Бали	Критерії
8-10	Дано повну правильну відповідь, на підставі вивчених теорій, концепцій, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; відповідь самостійна, допустимі 1-2 несуттєві помилки (це помилки, при яких відповідь є правильною, але помилки у вигляді некоректних висловлювань).
5-7	Дано правильну відповідь на підставі вивчених теорій, концепцій, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; допустимі 2-3 несуттєві помилки, виправлені за допомогою викладача, або деяка неповнота відповіді, неточність у викладенні матеріалу.
2-3	Навчальний матеріал в основному викладений повно, але при цьому допущені 1-2 грубі помилки (наприклад, невміння виявити причинно-наслідкові зв'язки); відповідь неповна, хоча і відзначається необхідною глибиною, побудована незв'язно. При розв'язуванні педагогічних завдань допущено не більше, ніж одну суттєву помилку.

1	Відповідь виявляє незнання або нерозуміння значної частини навчального матеріалу; допущені істотні помилки, матеріал викладений незв'язно. При розв'язуванні педагогічних завдань допущені грубі помилки. Відповідь виявляє повне незнання і нерозуміння основного і істотного в навчальному матеріалі; повна відсутність експериментальних умінь.
----------	--

Критерії оцінювання навчальної практики

Діяльність здобувача вищої освіти на кожному практичному занятті оцінюється так:

5 балів – здобувач вищої освіти демонструє вміння роботи з нормативними документами, оцінювати їх значущість, мету. Правильно, відповідно вимогам оформлює в зошиті відповіді на завдання з планування навчальної роботи.

4 бали – здобувач вищої освіти виділяє суттєве, головне при аналізі матеріалів нормативної бази природничої освіти, планів навчальної роботи учителя та ін., проте відповіді і практичні дії не відрізняються оригінальністю, мають незначні помилки при визначенні мети, структури. В оформленні щоденника порушена логіка відповіді, є несуттєві помилки.

3 бали – завдання виконані не менш, ніж на 60% навчального матеріалу. В обговоренні теоретичних питань здобувач вищої освіти не може чітко визначити призначення і необхідність певного документа. В щоденнику оформлені відповіді коротко і неповністю.

2 бали – завдання виконані менше, ніж на половину. Здобувач вищої освіти погано орієнтується у призначенні нормативних документів, що стосуються природничої освіти.

1 бал – здобувач вищої освіти має уявлення про існування певних законів про освіту, стандарту початкової освіти, шкільної документації, але не може чітко визначити їхнє призначення, структуру. Відповіді в щоденнику представлені не на всі завдання.

Виконання самостійної роботи з тем або окремих питань програми практики оцінюється 30 балами.

Вимоги до звіту

Для звітування здобувач вищої освіти готує презентацію з усіма практичними заняттями, виконаними самостійною роботою. Після перевірки здобувач вищої освіти письмово відповідає на тести вибіркового виду. В кожному тесті одне запитання і чотири відповіді, з яких тільки одна правильна. Правильна відповідь оцінюється 1 балом.

Загальна кількість балів обраховується так:

Види діяльності	Бали
Практичні заняття за 6 днів	30
Самостійна робота	20
Виконання тестів	25
Звіт-презентація	25
Загальна сума	100

Обсяг звіту повинен складати 8-10 слайдів. Звіт повинен мати таку структуру: Вступ. Мета і завдання навчальної практики. Зміст практики: тема, цілі, об'єкти дослідження, методи виконання, отримані результати самостійного завдання. Висновки.

14. Рекомендована література

Основна

1. Державний стандарт початкової освіти. (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87). URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
2. Гільберг Т.Г. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 кл. закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: навч.-метод. посіб. К.: Генеза, 2019. 256с.
3. Крамаренко А. М. Сучасні технології ознайомлення молодших школярів з об'єктами природи: навч. посіб. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. 354 с.
4. Кукалець М.В. Методика викладання природознавства у початковій школі : навч. посіб. Львів: «Новий Світ-2000», 2014. 223 с.
5. Ліннік О. О. Методика викладання освітньої галузі «Людина і світ». К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 248 с.
6. Луцан Н. І. «Людина і світ» в інноваційних педагогічних технологіях : навч. посіб. К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. 184 с.
7. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Сучасні технології вивчення галузі «Природознавство» / укл. В.Д. Мелаш. Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2017. 84с.
8. Мелаш В.Д., Молодиченко В.В., Олексенко Т.Д. Навчальні практики з методик викладання природознавства, біології, екології. Мелітополь: Видавничий будинок МДПУ. 2012. 332 с. (Серія «Екологічна освіта для сталого розвитку»).

Допоміжна

1. Губерський Л.В. Людина і світ: підручник. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Т-во «Знання», КЦЩ, 2001. 349с.
2. Крамаренко А.М. Методика навчання освітніх галузей «Природознавство» та «Суспільствознавство»: навч. посіб. Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2015. 394 с.

3. Мелаш В.Д. Методика навчання освітньої галузі «Природознавство»: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти спеціальності 013.Початкова освіта. Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2020. 94 с.
4. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Суспільствознавство / укл. В.Д. Мелаш. Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2018. 104 с.
5. Молодиченко В.В., Олексенко Т.Д., Мелаш В.Д. Краеведческий подход к экологическому образованию на юге Украины: учеб. пособ. Saarbrucken, Deutschland / Германия: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2015. 109 с.
6. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. К.: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
7. Мелаш В.Д. Підготовка майбутніх педагогів до реалізації екологічної освіти для сталого розвитку: навчально-методичний посібник. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького. 2017. 205 с. (Серія «Екологічна освіта для сталого розвитку»).
8. Шаповалова Т.Г., Мелаш В.Д., Ковальчук К.І. Гармонізуюча енергетика природи: навчально-методичний посібник. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б.Хмельницького, 2016. 324 с. (Серія: «Екологічна освіта для сталого розвитку»).

15. Інформаційні ресурси

http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tvo/2011_4/003.pdf

http://www.dls.kherson.ua/DLS/Library/Libdoc_View.aspx?id=f37383de-lac0-440c-9454-270aa29bb199

<http://ukped.com/skarbnichka/1208.html>

<http://www.sciedupress.com/journal/index.php/ijhe/article/view/18657>

<http://www.sciedupress.com/journal/index.php/ijhe/issue/view/925>